

HAAPAVEDEN KAUPUNKI
Konserniohje

Khall 21.6.2021

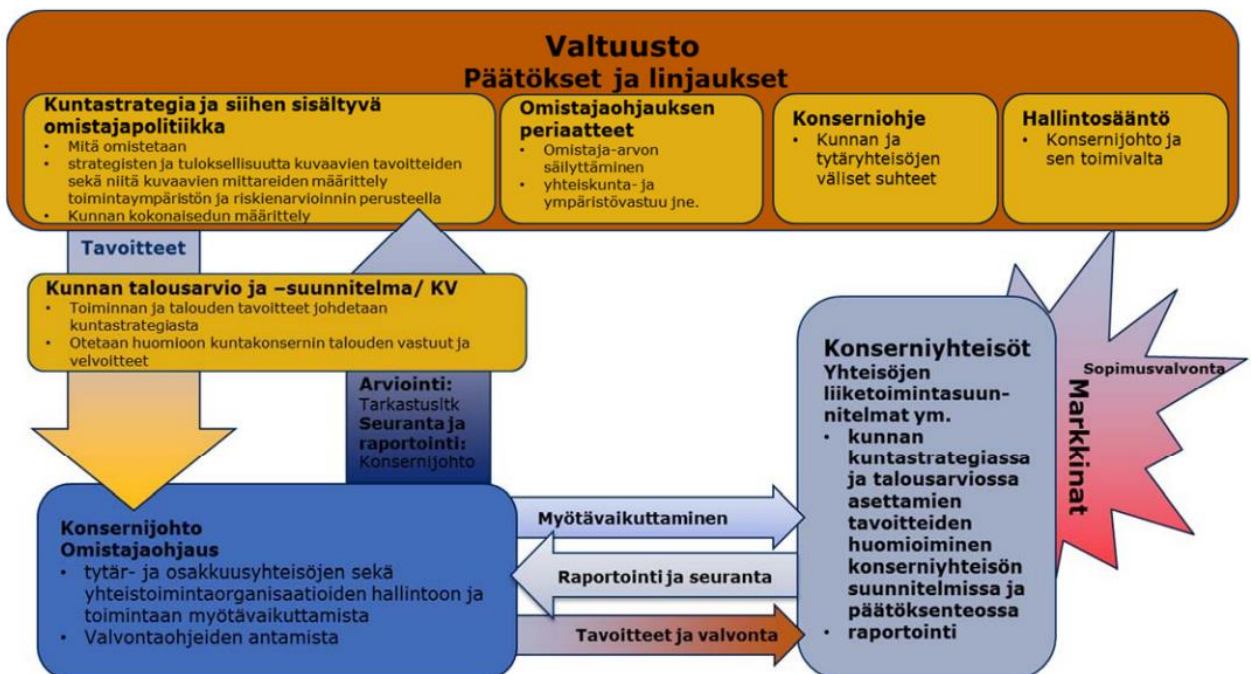
Kvalt 16.8.2021

<u>1. Johdanto</u>	3
<u>2. Konserniohjeen tavoite ja tarkoitus</u>	3
<u>3. Kaupunkikonsernin määrittely</u>	4
<u>4. Yhteiset konsernipalvelut</u>	5
<u>5. Konsernijohto ja -johtaminen</u>	5
5.1 Kaupunginvaltuusto.....	5
5.2 Kaupunginhallitus.....	6
5.3 Lautakunnat.....	7
5.4 Kaupunginjohtaja.....	7
5.5 Talousjohtaja.....	7
5.6 Hallintojohtaja.....	8
5.7 Konsernin johtoryhmä.....	8
<u>6. Konserniraportointi</u>	8
<u>7. Konsernikäytännöt</u>	8
7.1 Konsernitalous.....	8
7.1.1 Talouden suunnittelu.....	9
7.1.2 Rahoitus.....	10
7.2 Hankintoja ja luovutuksia koskevat ohjeet.....	10
7.3 Henkilöstöpolitiikka.....	10
<u>8. Kaupunkikonsernin tarkastus ja valvonta</u>	11
8.1 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta.....	11
8.2 Tilintarkastus.....	11
8.3 Tietojensaantioikeus.....	12
<u>9. Tytäryhteisöjen neuvotteluelvoitteet</u>	12
<u>10. Tiedottaminen</u>	13
<u>11. Voimaantulo</u>	13

1. Johdanto

Kuntalain mukaan kunta tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin. Myös kunnan määräysvallassa olevat säätiöt kuuluvat kuntakonserniin. Kunnan tytäryhteisö on yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolaissa tarkoitettu määräysvalta.

Kuntalain 48 §:n mukaan kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja tai pormestari ja muut hallintosäännössä määrätyt viranomaiset. Konsernijohtoon tehtävistä ja toimivallan jaosta konsernijohtoon kuuluvien välillä määrätään hallintosäännössä. Konsernijohto vastaa kuntakonsernissa konserniohjauksesta eli omistajaohjauksen toteuttamisesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä valtuuston päätösten mukaisesti. Konsernivalvonta on tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointia ja raportointia sekä riskienhallintajärjestelmien toimivuuden seuranta.

Konserniohjaus kuntakonsernissa (Kunnan konserniohje, Kuntaliitto 2017)

2. Konserniohjeen tavoite ja tarkoitus

Kaupungin konserniohjeella annetaan tarvittavat ohjeet ja määräykset, joilla yhdenmukaistetaan menettelytapoja sekä tehostetaan kaupunkikonsernin johtamisen edellytyksiä siten, että konsernia ja kaupungin muuta toimintaa voidaan johtaa kokonaisuutena yhtenäisin periaattein ja kaupungin kokonaisuuden huomioiden. Kaupunginvaltuusto päättää kaupunkistrategiasta, ja konserniohjeella varmistetaan yhteisen strategian ja vision toteutuminen koko kaupunkikonsernissa.

Konsernijohto organisoii konsernijohtamisen ja -valvonnan konserniohjeen sisältämien määräysten mukaisesti sekä seuraa ja arvioi niiden noudattamista ja riittävyyttä.

Konserniohjeen tarkoituksena on luoda puitteet konsernin yhtiöiden ja yhteisöjen johtamis- ja hallintokäytäntöjä noudattaen hyvää hallintotapaa (corporate governance) ja siten varmistaa riittävää avoimuutta ja tiedonkulkua, tulostietojen oikeellisuutta, sisäisen ja ulkoisen valvonnan riittävyttä ja toimivuutta, riskienhallintaa sekä hyvää laskenta- ja kirjanpitoikäytäntöä. Konserniohjeella luodaan myös puitteet konserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Tytäryhtiön hallituksen tulee hyväksyä konserniohje ja sitoutua noudattamaan sitä omassa toiminnassaan ja valmistellessaan asioita yhtiökokoukselle. Konserniohjeet sitovat oikeudellisesti Haapaveden kaupungin tytäryhteisöjen toimielimiä, kun tytäryhteisön toimivaltainen elin, yleensä hallitus, on hyväksynyt ohjeet yhteisöä sitovaksi. Tällöinkin yhteisöjen toimielinten, toimielinten jäsenten sekä toimitusjohtajan veloitteet ja vastuut määräytyvät kyseistä yhteisöä koskevan lainsäädännön mukaan (esim. osakeyhtiölaki tai kirjanpitolaki). Tytäryhteisöjen johto toimii kuitenkin konsernin emoyhteisön eli kaupungin luottamuksen varassa.

Kaupunginjohtajalla on oikeus hyväksyä ohjeeseen tehtäviä teknisiä muutoksia ja pieniä päivityksiä ohjeen perusluonnetta muuttamatta. Konsernin johtoryhmä valvoo ohjeen ajantasaisuutta.

Kuntalain 47 §:n mukaan konserniohjeessa tulee antaa tarpeelliset määräykset ainakin seuraavista asioista:

- 1) kuntakonsernin talouden ja investointien suunnittelusta ja ohjauksesta;
- 2) konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestämisestä;
- 3) tiedottamisesta ja kunnan luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaamisesta;
- 4) velvollisuudesta hankkia kunnan kanta asiaan ennen päätöksentekoa;
- 5) konsernin sisäisistä palveluista;
- 6) kunnan tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpanosta ja nimittämisestä;
- 7) kunnan tytäryhteisöjen hyvästä hallinto- ja johtamistavasta.

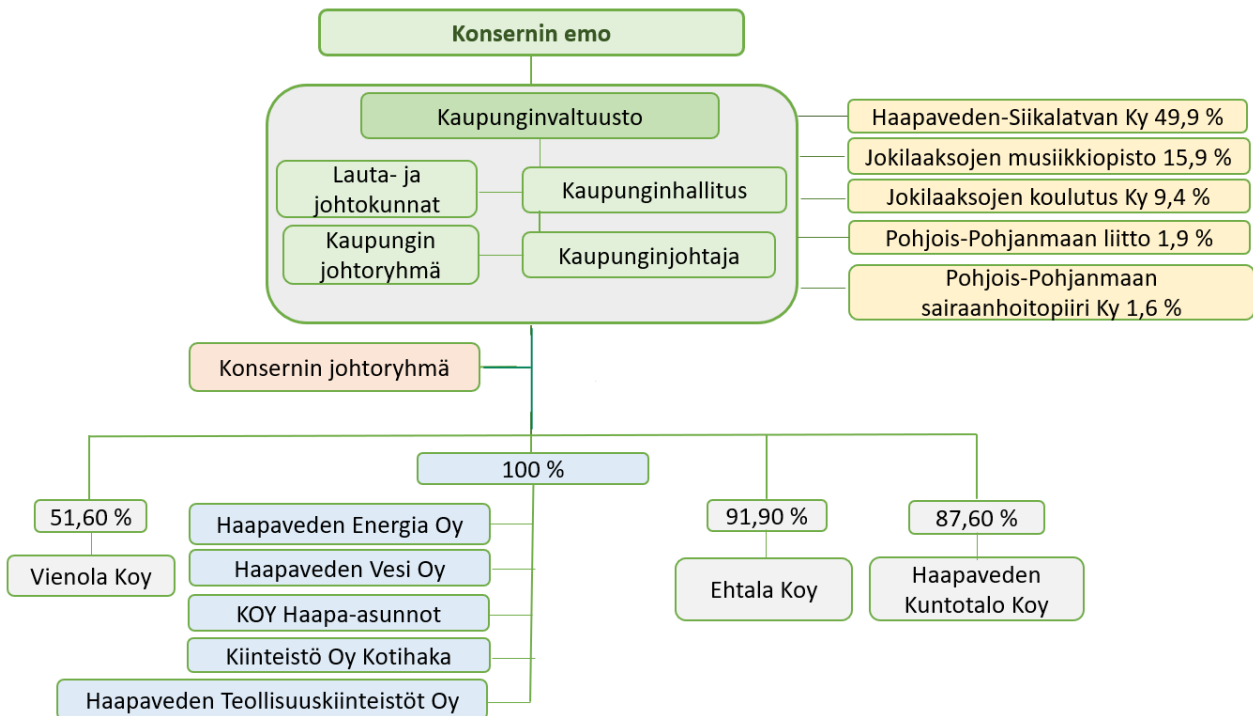
Ohje täydentää Haapaveden kaupungin hallintosääntöä sekä muita toimintaohjeita. Tämä ohje kumoaa vanhan konserniohjeen (Kvalt 31.10.2016 § 57).

3. Kaupunkikonsernin määrittely

Kaupunkikonserniin kuuluvat tytäryhteisöt, joihin kaupungilla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n tarkoittama määräysvalta. Konserniyhteys syntyy, mikäli enemmän kuin puolet yrityksen kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä ja tämä äänen enemmistö perustuu omistukseen, jäsenyyteen, yhtiöjärjestykseen tai sopimukseen. Lisäksi konserniyhteys voi muodostua, jos kaupungilla on oikeus nimittää tai erottaa enemmistö jäsenistä yrityksen hallituksessa tai kaupunki muutoin käyttää tosiasiallista määräysvaltaa

yrityksessä. Kaupunkikonserniin kuuluvat yhteisöt on todettu tilinpäätöksessä, jossa on todettu myös osakkuusyhteisöt sekä ne kuntayhtymät, joissa kaupunki on jäsenenä.

Haapaveden kaupungin kaupunkikonserniin kuuluvat seuraavat tytäryritykset:

4. Yhteiset konsernipalvelut

Kaupunkikonsernin tukipalvelut tuotetaan konsernin yksikköjen omana työnä, kuntayhteistyöllä tai ostopalveluina. Tukipalveluja hankkiessaan tytäryhteisön on selvitettävä Haapaveden kaupunkikonsernin palvelut ja niiden kilpailukykyisyys muihin käytettävissä oleviin palveluihin nähden. Pääsääntönä on, että tukipalvelut pyritään järjestämään keskitetysti. Konsernipalveluiksi määritellään talous- ja henkilöstöhallinto, tietotekniikka, hankinnat, työterveyshuolto, tilavuokraus ja korjausrakennuttaminen. Muiden palveluiden keskittämisestä päätetään tapauskohtaisesti.

5. Konsernijohto ja -johtaminen

Kaupunginvaltuusto on kaupunkikonsernin ylin päätöksentekoeelin, joka kuntalain mukaan päättää kaupungin ja kaupunkikonsernin toiminnan ja talouden keskeiset tavoitteet sekä konserniohjauksen periaatteet. Operatiivisesta konserniohjauksesta ja valvonnan järjestämisestä vastaa konsernijohto, johon kuuluvat kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja sekä konsernin johtoryhmä mukaan lukien kaupungin talousjohtaja ja hallintojohtaja.

5.1 Kaupunginvaltuusto

Kaupunginvaltuusto on Haapaveden kaupunkikonsernin ylin toimielin, joka päättää

konserniohjauksen periaatteista ja

1. päättää kaupunkikonsernin tavoitteet ja hyväksyy kaupunkistrategian.
2. päättää kaupunkikonserniin kuuluvien yhtiöiden ja yhteisöjen toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista.
3. päättää kaupungin liikelaitosten ja tytäryhtiöiden ja -yhteisöjen perustamisesta ja lopettamisesta.
4. päättää konserniohjeet ja omistajapoliittiset linjaukset.
5. päättää kaupungin takauksien ja vakuuksien antamisesta.
6. päättää otto- ja antolainojen valtuuksista.

5.2 Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus antaa konsernin johtamiseen, ohjaukseen ja seurantaan liittyvät ohjeet ja määrittelee, minkälaista yhteistyötä konsernitasolla tehdään rahoituksessa, sijoitustoiminnassa, riskien hallinnassa ja henkilöstöasioissa.

Kaupunginhallitus nimeää kaupungin edustajat yhtiökokouksiin tai vastaaviin toimielimiin sekä ohjeistaa ja informoi konserniohjauksesta.

Kuntalain 47 §:n mukaan kunnan tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus. Jäseniltä edellytetään toimialaan ja sen liiketoimintaan perehtymistä ja osaamista. Puheenjohtajilta edellytetään hallitustyöskentelyn koulutuksen suorittamista. Puheenjohtajan tulee hallita mm. hyvä hallintotapa, hallituksen ja hallitustyön organisointi, strategiatyö sekä yrityksen tai yhteisön talouden suunnittelu, seuranta ja ohjaus.

Kaupunginhallitus:

1. vastaa kaupungin strategian toteutumisesta päätöksenteossa.
2. vastaa konsernin sisäisen valvonnan järjestämisestä.
3. antaa ohjeet konserniyhtiöille, mikäli ne osallistuvat kaupunkikonsernin keskitettyyn sijoitus- ja rahoitustoimintaan.
4. antaa ohjeet yhtiöissä ja yhteisöissä kaupunkia edustaville henkilöille kuntalain 23 §:n mukaisesti kannan ottamiseksi konserniyhteisöjen yhtiö- tai vuosikokouksissa sekä kuntayhtymien yhtymäkokouksissa tai valtuustossa käsiteltävänä oleviin asioihin.
5. päättää kaupungin liikelaitosten ja tytäryhtiöiden ja -yhteisöjen myynnistä.
6. antaa ohjeet konserniyhtiön hallituksessa toimiville kaupungin edustajille merkittävistä taloudellisista ja toiminnallisista linjaratkaisuista.
7. antaa ohjeet konserniyhteisöjen raportointivelvoitteista ja -menettelyistä sekä antaa konsernitilinpäätöksen yhteydessä tiedot kaupunginvaltuustolle konserniyhteisöjen toiminnasta ja taloudesta.

8. vastaa kaupungin edustajan nimeämisestä konserniyhteisöjen hallintoelimiin.
9. delegoi tarvittaessa päätösvaltaansa edelleen.
10. saattaa tietoon valtuustolle neljännesvuosittain talouden seurantaraportin kaupungin ja konsernin osalta
11. seuraa ja valvoo konsernin toimintaa.

5.3 Lautakunnat

Lautakunnat

1. seuraavat toimialaansa kuuluvien tytäryhteisöjen toimintaa.
2. raportoivat kaupunginhallitukselle havainnoistaan konsernin toiminnasta tilaajan näkökulmasta.
3. Lautakuntien tehtävänä on myös tehdä tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia yhtiöiden johdolle.

5.4 Kaupunginjohtaja

Kaupunginjohtaja

1. johtaa kaupunginhallituksen alaisena kaupunkikonsernia.
2. käyttää kaupunginhallituksen puhevaltaa.
3. voi delegoida muulle viranhaltijalle kutakin konserniyhteisöä erikseen koskevan valvontaja seurantavastuun, sekä vastuun valmistella yhteisöä koskevan asian kaupunginhallitukselle.
4. Kaupunginjohtajalla on oikeus tarvittaessa täydentää konsernin johtoryhmää.
5. Kaupunginjohtajalla on oikeus tarvittaessa järjestää sisäinen tarkastus kaupungin tytäryhteisössä.
6. Kaupunginjohtajalla, tai hänen määräämällään henkilöllä, on oikeus osallistua kaupungin määräysvallassa olevan tytäryhteisön hallituksen kokouksiin.

5.5 Talousjohtaja

Talousjohtaja

1. toimii konsernin talousasioissa vastaavana.
2. valvoo tytäryhtiöiden raportointia ja taloudenhoitoa.
3. valvoo kaupungin asettamien tavoitteiden raportointia.

5.6 Hallintojohtaja

Hallintojohtaja

1. valvoo tytäryhtiöiden hallintoa.
2. toimii tytäryhtiöiden henkilöstöpäällikkönä ja koordinoi konsernin henkilöstöasioita.

5.7 Konsernin johtoryhmä

Konsernin johtoryhmä toimii kaupunginjohtajan johdolla. Johtoryhmään kuuluvat kaupunginjohtajan lisäksi talous- ja hallintojohtaja sekä tytäryhteisöjen edustajat. Kaupunginjohtaja voi tarvittaessa täydentää ryhmää muilla kaupungin johtoryhmän jäsenillä.

Johtoryhmän tehtävänä on

1. koordinoida konsernin operatiivista toimintaa.
2. käydä tuloskeskustelut tulosyksiköiden ja tytäryhteisöjen kanssa; Tuloskeskusteluissa käsitellään toiminnalle asetetut tavoitteet sekä niiden toteutuminen.

6. Konserniraportointi

Haapaveden kaupungin kaupunkikonserniin kuuluvan yhtiön tai yhteisön tulee toimittaa konsernijohdolle

- tilinpäätökset, tilintarkastuskertomukset ja mahdolliset välitilinpäätökset.
- pyydettyäessä kokousten esityslistat ja pöytäkirjat.
- yhteisön toiminnan ja tuloksen seurantaraportit neljännesvuosittain.
- toimintasuunnitelmat ja talousarviot.
- keskeiset tiedot yhteisön taloudesta ja investointien suunnittelusta.
- toiminnan, talouden ja investointien toteumaraportit kaupunginhallituksen antamien raportointiohjeiden mukaisesti siten, että ne ovat käytettävissä kaupunginvaltuustolle annettavissa osavuosisiraporteissa.

7. Konsernikäytännöt

7.1 Konsernitalous

Kaupunkikonsernissa sekä kaupungin että kaikkien konserniyhteisöjen tilikausi on kalenterivuosi. Tytäryhteisöt noudattavat konsernijohdon antamia ohjeita rahoituksen suunnittelussa ja sen järjestämisessä. Uuden kuntalain mukaan vuodesta 2017 eteenpäin

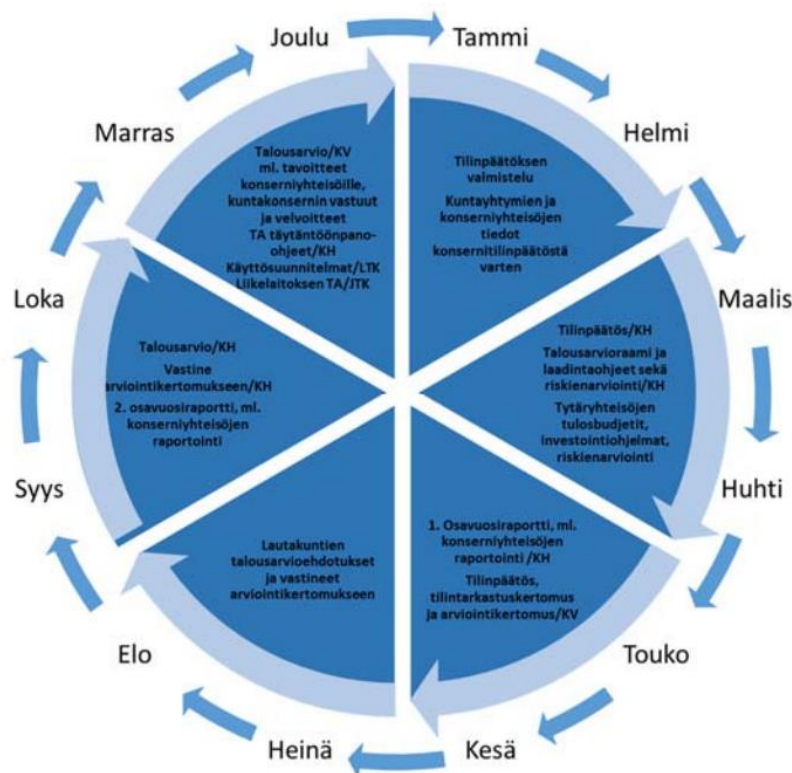

kriisikuntakriteerit tullaan mittamaan konserniluvuista, minkä vuoksi on kiinnitettävä erityistä huomiota toiminnan tuloksellisuuteen ja velan määrään koko konsernissa.

Tarkastuslautakunta arvioi kaupungin talousarvioon asetettujen konserniyhtiöiden tavoitteiden toteutumista. Tarkastuslautakunnalla on myös oikeus saada tarvitsemiaan selvityksiä tytäryhteisöjen toiminnasta ja taloudesta sekä käydä tutustumassa tytäryhteisön toimintaan voidakseen arvioida valtuuston asettamien tavoitteiden saavuttamista.

7.1.1 Talouden suunnittelu

Tytäryhteisön hallitus vastaa asianmukaisen taloudenhoidon järjestämisestä. Konsernijohto pyrkii tukemaan asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Kaupungin talousarviossa on huomioitava oleelliset kaupunkikonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Tätä varten tytäryhteisöjen hallitusten tulee toimittaa kaupungille sen edellyttämät tiedot tytäryhteisöjen tulos-, rahoitus ja investointisuunnitelmista sekä yhteisöjen toimintaan liittyvistä olennaisista riskeistä ja epävarmuustekijöistä. Tämän lisäksi tulee toimittaa tietoja muista oleellisista muutoksista, kuten tulevista konserni- ja yhtiöjärjestelyistä, merkittävistä muutoksista mainittujen yhteisöjen liiketoiminnassa ja toimialassa. Kaupunki ei kuitenkaan suorita konsernitilinpäätöstä vastaavan yhdistellyn talousarvion laatimista.

Kaupunkikonsernin talouden suunnittelun ja raportoinnin vuosikello (Kunnan konserniohje, Kuntaliitto 2017)

7.1.2 Rahoitus

Kaupunkikonsernin rahoitusta suunnitellaan ja hoidetaan koko konsernin etu huomioiden. Kaupunki vastaa konsernin rahoituspolitiikan valmistelusta sekä täytäntöönpano-ohjeista. Tytäryhteisöt vastaavat oman taloutensa hoitamisesta ja konsernin rahoituspolitiikan tukemisesta noudattamalla yhteisiä pelisääntöjä.

Kuntalain 129 §:n mukaan kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädettyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski.

Konserniyhteisöjen tulee neuvotella konsernijohton kanssa lainanottoon ja sijoitukseen liittyvissä kysymyksissä. Tytäryhteisöt hankkivat vieraan pääoman ehtoisen rahoituksen markkinaehtoisesti mahdollisimman kokonaistaloudellisesti joko suoraan markkinoilta tai konsernin sisäisellä rahoituksella. Tapauskohtaisesti voidaan harkita kaupungin takauksen antamista tytäryhteisölle. Lainoista ja takauksista peritään provisiota. Konsernijohto voi kilpailuttaa lainatarjoukset yhdessä, mikäli niin sovitaan.

Tytäryhtiöiden rahoituksen ja sijoittamisen tulisi olla kustannustietoista, kannattavaa ja matalariskistä. Kaupunginhallitus määrittelee kaupungin sijoitustoiminnan perusteet.

Kaupunkikonsernilla ei ole käytössä konsernitiliä, konsernin omaa sisäistä pankkia tai konsernin yhteistä sijoitussalkkua.

7.2 Hankintoja ja luovutuksia koskevat ohjeet

Kaupunkikonsernin yhteisöjen hankintamenettelyissä noudatetaan lakia julkisista hankinnoista, muita julkisia hankintoja koskevia normeja ja kaupungin hankintaohjetta. Kaupungin omistaman yhtiön tulee kilpailuttaa hankintansa ja osallistua yhteishankintoihin kaupunginhallituksen päättämällä tavalla.

Kaupunkikonsernin hankinnat ja omaisuuden luovutus on suoritettava hyvää hallintotapaa noudattaen. Hankintojen yhteydessä ei saa antaa eikä ottaa vastaan lahjoja, palvelusuorituksia tai muita palveluita toimittajilta. Henkilökohtaisia hankintoja ei saa suorittaa kaupungin hankintojen yhteydessä eikä käyttää kaupungin hankintasopimuksia omaksi edukseen. Esteellisyyssäännökset on huomioitava.

7.3 Henkilöstöpolitiikka

Kaupunkikonsernissa noudatetaan kaupungin henkilöstöpolitiikan periaatteita ja tavoitteita. Toimitusjohtajan valinnassa on kuultava konsernijohtoa. Toimitusjohtajan kanssa voidaan tehdä kirjallinen johtajasopimus, jonka yhtiön hallitus hyväksyy. Koulutus- ja henkilöstöpalvelujen järjestämisessä tehdään yhteistyötä.

Tytäryhtiön tulee olla aina ns. järjestäytynyt yhtiö, mikäli yhtiössä on palkallista henkilöstöä. Tytäryhteisöt järjestävät eläkevakuutuksensa Kuntien eläkevakuutuksessa, mikäli yhtiö

hyväksytään Keva-yhteisöksi. Tytäryhtiöissä sovelletaan Avaintyönantajat AVAINTA ry:n työehtosopimusta.

8. Kaupunkikonsernin tarkastus ja valvonta

8.1 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Konsernivalvonnalla tarkoitetaan konsernijohdon vastuulla olevaa tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seurantaan, analysointia ja raportointia. Konsernivalvonnalla tarkoitetaan myös konserniohjeen noudattamisen sekä sisäisen valvonnan riskienhallinnan toimivuuden seurantaan.

Riskienhallinnalla tarkoitetaan järjestelmällistä toimintatapaa, jolla tunnistetaan olennaiset riskit ja jolla niitä ajantasaisesti arvioidaan, seurataan ja optimoidaan. Riskienhallinnan päämääränä on kaupunkikonsernin omaisuuden ja tavoitteellisen toiminnan turvaaminen mahdollisimman pienin riskienhallintakustannuksin.

Haapaveden kaupunkikonsernin sisäinen valvonta ja riskienhallinta järjestetään kaupunginvaltuuston hyväksymän hallintosäännön sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen mukaisesti. Hallintosäännön mukaan valtuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista kaupunkikonsernissa. Kaupunginhallitus puolestaan vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, sekä hyväksyy ohjeet ja valvoo toimeenpanoa tuloksellisuus huomioiden.

Kaupunginjohtaja, toimialojen ja tulosalueiden johtavat viranhaltijat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta toimialallaan ja tulosalueellaan, ohjeistavat alaisiaan toimintayksiköitä sekä raportoivat kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Näiden riskienhallintatoimenpiteiden tarkoituksena on tukea johtamista, edistää kaupungin päämäärien ja tavoitteiden toteutumista, parantaa päätöksenteon edellytyksiä sekä varmistaa toiminnan vaatimustenmukaisuus, häiriöttömyys ja jatkuvuus.

Kaupungin henkilöstö noudattaa tietoturvaohjeistusta sekä vakuutusturva arvioidaan vuosittain.

8.2 Tilintarkastus

Kaupunginvaltuusto valitsee hallinnon ja talouden tarkastamista varten kaupungille ja tytäryhteisöille tilintarkastusyhteisön, jonka tulee olla julkishallinnon ja -talouden tilintarkastuslautakunnan hyväksymä yhteisö (JHTT-yhteisö). Kaikkiin kaupungin tytäryhteisöihin tulee valita tilintarkastaja, vaikka yhteisöä koskevat säännökset sallisivat myös toiminnantarkastajan valitsemisen. Asia tulee huomioida yhtiöjärjestyksessä.

Tytäryhteisöissä tilintarkastajat valitsee yhtiökokous. Yhtiöiden yhtiöjärjestykset on saatettava sellaisiksi, että ne mahdollistavat kaupungin käyttämän tilintarkastusyhteisön valinnan yhtiön tilintarkastajaksi.

8.3 Tietojensaantioikeus

Kaupungin tilintarkastajalla on oikeus kuntalain 124.2 §:n mukaan oikeus saada tietoja salassa pidettävistä asioista kunnan viranomaisten lisäksi myös suoraan kaupunkikonserniin kuuluvilta yhteisöiltä, mikäli tilintarkastaja pitää tietoja tarpeellisina tarkastustehtävän hoitamiseksi.

Tarkastuslautakunnalla on toimielimenä kuntalain 124.1 §:n nojalla oikeus saada tietoja salassa pidettävistä asioista, mikäli se katsoo ne tarpeelliseksi arviointitehtävän hoitamiseksi. Tietojensaantioikeus on rajattu koskemaan kunnan hallussa olevia asiakirjoja; tarkastuslautakunta ei voi esimerkiksi pyytää asiakirjoja suoraan kunnan tytäryhteisöltä. Tarkastuslautakunnassa tietojen saantioikeus ei päde yksittäisellä jäsenellä, vaan tällöin sovelletaan luottamushenkilön tietojensaantioikeutta.

Kuntalain 83 §:n mukaan luottamushenkilöllä on oikeus saada kunnan viranomaisilta tietoja sekä nähtäväkseen asiakirjoja, joita luottamushenkilö pitää tarpeellisena, jollei salassapittoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Luottamushenkilön tiedonsaantioikeus ei ulotu kunnan tytäryhteisöihin, koska nämä eivät ole kuntalain 83 §:ssä tarkoitettuja kunnan viranomaisia.

9. Tytäryhteisöjen neuvotteluluvotteet

Tytäryhtiön tai -yhteisön johtajan on neuvoteltava konsernijohdon kanssa ja hankittava kaupungin kanta seuraavista toimenpiteistä:

1. Tytäryhteisön perustaminen tai hankinta
2. Yhtiön tai yhteisön toimintaan nähden merkittävät investoinnit
3. Yhtiöjärjestyksen muuttaminen
4. Osakeanti tai osakepääoman muuttaminen
5. Liiketoiminnan myyminen tai muu olennainen liiketoiminnan uudelleenjärjestely
6. Merkittävä lainan otto/anto tai vakuuden antaminen
7. Hakeutuminen selvitystilaan tai konkurssiin
8. Vaikutuksiltaan merkittävän oikeudellisen prosessin aloittaminen
9. Toimitusjohtajan valinta ja palkkaus
10. Varsinaiseen toimintaan kuulumattomat tai siihen vain epäsuorasti liittyvät investoinnit ja niiden rahoitus
11. Tulospalkkiojärjestelmän käyttöönotto
12. Yhtiön tulokseen, pääoman tuottoon tai riskiin muuten olennaisesti vaikuttava tapahtuma
13. Rahoitusrakenteen merkittävät muutokset

10. Tiedottaminen

Kuntalain 29 §:n mukaan kunnan toiminnasta on tiedotettava asukkaille, palvelujen käyttäjille, järjestöille ja muille yhteisöille. Kunnan tulee antaa riittävästi tietoja kunnan järjestämistä palveluista, taloudesta, kunnassa valmistelussa olevista asioista, niitä koskevista suunnitelmista, asioiden käsittelystä, tehdyistä päätöksistä ja päätösten vaikutuksista. Kunnan on tiedotettava, millä tavoin päätösten valmisteluun voi osallistua ja vaikuttaa.

Tytäryhtiöitä koskevasta tiedotuksesta vastaa toimitusjohtaja sekä kaupungissa kaupunginjohtaja. Yhteisön tiedottamisen on tuettava konsernin asettamia tavoitteita ja toimintapolitiikkaa. Koko konsernia koskevasta tiedottamisesta vastaa kaupunginjohtaja.

11. Voimaantulo

Haapaveden kaupungin konserniohje on voimassa kaupunginvaltuuston hyväksytyä ohjeen.